

Journal Website

Article history:

Received 30 September 2024

Revised 23 November 2024

Accepted 10 December 2024

Published online 31 December 2024

Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders

Volume 3, Issue 5, pp 61-70

E-ISSN: 2981-1759

Role of Traumatic Childhood Experiences, Attributional Styles and Internalized Shame in Predicting Student's Suicidal Thoughts

Melika Rezagholiyan^{*1} , Naimeh Mashinchi Abbasi² , Fatemeh Nemati³ , Khalil Esmailpour⁴

1.MA, Department of General Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran (Corresponding author).

2.Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

3.Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

4.Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

* Corresponding author email address: rezagholiyanmelika@gmail.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Rezagholiyan M, Mashinchi Abbasi N, Nemati F, Esmailpour KH. (2024). Role of Traumatic Childhood Experiences, Attributional Styles and Internalized Shame in Predicting Student's Suicidal Thoughts. *Journal of Psychological Dynamics in Mood Disorders*, 3(5), 37-46.

© 2024 the authors. Published by Maher Talent and Intelligence Testing Institute, Tehran, Iran. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

Background and Objective: Suicide is one of the most serious and critical issues in the field of mental health, particularly among students as one of the foremost vulnerable groups in this field. Hence, identifying the risk factors in students suicide could set the stage for applying appropriate interventions with the aim of preventing and controlling the phenomenon of suicide. This study examines the role of traumatic childhood experiences, attributional styles and internalized shame in predicting students' suicidal thoughts.

Methods and Materials: This study is descriptive-correlational in terms of its fundamental purpose and in terms of data collection method. The statistical population included the students of Tabriz University in the first semester of 2023-2024, of which 376 were selected by multi-stage cluster sampling. The research tools included the Suicidal Thoughts Scale (Beck, 1979), the Childhood Trauma Questionnaire (Bernstein et al., 2003), the Attributional Styles Questionnaire (Peterson et al., 1982) and the Internalized Shame Scale (Cook, 1993). Data were analyzed using SPSS version 27 software and Pearson correlation and multiple regression tests.

Findings: The findings showed that there is a positive and significant correlation between traumatic childhood experiences (emotional abuse, sexual abuse, physical abuse, emotional neglect, physical neglect), negative attributional style and internal shame with suicidal thoughts, and between positive attributional style and suicidal thoughts. There is a negative and significant correlation ($P < 0.01$). Also, Regression analysis showed that traumatic childhood experiences, attributional styles and internalized shame are significant predictors of students' suicidal thoughts ($P < 0.01$).

Conclusion: Traumatic childhood experiences, attributional styles and internalized shame are significant predictors of students' suicidal thoughts. Therefore, it is suggested that psychologists and specialists pay attention to the role of these variables in order to reduce students' suicidal thoughts.

Keywords: Suicidal thoughts, Traumatic childhood experiences, Attributional styles, Internalized shame

نقش تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده در پیش‌بینی افکار خودکشی دانشجویان

ملیکا رضاقلیان^{۱*}، نعیمة ماشینچی عباسی^۲، فاطمه نعمتی^۳، خلیل اسماعیل‌پور^۴

۱. کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی عمومی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۲. استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۳. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۴. استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

* ایمیل نویسنده مسئول: rezagholiyanmelika@gmail.com

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی/اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

رضاقلیان م، ماشینچی عباسی ن، نعمتی ف، اسماعیل‌پور خ. (۱۴۰۳). نقش تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده در پیش‌بینی افکار خودکشی دانشجویان. *پویایی های روانشناختی در اختلال های خلقی*، ۳(۵)، ۶۱-۷۰.

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

زمینه و هدف: خودکشی، یکی از مسائل جدی و مهم در حوزه سلامت روان دانشجویان است. بنابراین شناسایی عوامل خطر مؤثر در خودکشی دانشجویان می‌تواند زمینه لازم را برای اعمال مداخلات مناسب با هدف پیشگیری و کنترل پدیده خودکشی فراهم نماید. هدف این پژوهش، تعیین نقش تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده در پیش‌بینی افکار خودکشی دانشجویان بود. **مواد و روش:** این مطالعه با توجه به هدف از نوع بنیادی و از لحاظ شیوه گردآوری داده‌ها توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری شامل دانشجویان دانشگاه تبریز در نیمسال تحصیلی اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بود که از بین آن‌ها، ۳۷۶ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل مقیاس افکار خودکشی (بک، ۱۹۷۹)، پرسشنامه ترومای کودکی (برنشتاین و همکاران، ۲۰۰۳)، پرسشنامه سبک‌های اسنادی (پیترسون و همکاران، ۱۹۸۲) و مقیاس شرم درونی شده (کوک، ۱۹۹۳) بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۷ و روش تحلیل رگرسیون چندگانه همزمان تحلیل شدند. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد که بین تجارب آسیب‌زای دوران کودکی (آزار عاطفی، آزار جنسی، آزار فیزیکی، غفلت عاطفی، غفلت جسمی)، سبک اسنادی منفی و شرم درونی با افکار خودکشی، همبستگی مثبت و معنی‌دار و بین سبک اسنادی مثبت با افکار خودکشی، همبستگی منفی و معنی‌دار وجود دارد ($P < 0.01$). همچنین، تحلیل رگرسیون نشان داد که تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده، پیش‌بینی کننده معنادار افکار خودکشی دانشجویان هستند ($P < 0.01$). **نتیجه‌گیری:** تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده به عنوان عوامل پیش‌بینی کننده مهم در افکار خودکشی دانشجویان مطرح هستند. پیشنهاد می‌شود که روان‌شناسان و متخصصان جهت کاهش افکار خودکشی دانشجویان نقش این متغیرها را مورد توجه قرار دهند.

کلیدواژگان: افکار خودکشی، تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی، شرم درونی شده.

مقدمه

خودکشی^۱ یک چالش جهانی و نگرانی بزرگ از نظر بهداشت عمومی در سراسر جهان است و هر ساله حدود یک میلیون نفر در سرتاسر جهان بر اثر خودکشی می‌میرند. اصطلاح خودکشی به معنی آسیب رساندن به خود با هدف از بین بردن خویش است (Leboyer et al., 2022). این پدیده فرایند مستمری است که از افکار خودکشی و اقدام به خودکشی آغاز می‌شود و به یک خودکشی کامل منتهی می‌شود (Diblas et al., 2021). افکار خودکشی افکار ناخوانده همراه با تمایل به خاتمه دادن عمر در زندگی شخصی فرد بوده و شامل اشتغال ذهنی راجع به نیستی و تمایل به مردن است که هنوز جنبه عملی به خود نگرفته است (Shapiro et al., 2022). وجود افکار خودکشی، به از دست رفتن سال‌های مفید زندگی، تهدید سلامت روان افراد و ایجاد آسیب روانی و مشکلات بسیاری برای فرد و جامعه منجر می‌گردد (Leboyer et al., 2022). یکی از ا فشار مورد توجه که به سبب وجود مسائلی مانند مشکلات تحصیلی، اجتماعی، فردی، مشکلات مرتبط با مصرف مواد و غیره بیشتر در معرض افکار و خطر خودکشی هستند، دانشجویان هستند (Hashmati et al., 2023). به‌طوری‌که در این خصوص حشمتی جدا و همکاران (2019)، شیوع افکار خودکشی در دانشجویان ایرانی را ۶/۱۲ درصد گزارش کردند. بررسی عوامل خطر افکار خودکشی در دانشجویان مشکل است زیرا خودکشی موضوعی پیچیده است و عوامل مختلفی در آن دخیل هستند (Leboyer et al., 2022). افکار خودکشی می‌تواند علل متفاوتی همچون؛ جنون، ناامیدی، سوگ، احساس گناه، درماندگی، فرسودگی در زندگی، درد غیرقابل تحمل، احساس شرم، خشم، خودنمایی داشته باشد (Shapiro et al., 2022).

زمینه بسیاری از افکار و رفتارهای خودکشی گرایانه در دوران کودکی به وجود می‌آید. دوره کودکی از جمله دوره‌های مهم زندگی محسوب می‌شود که متخصصان و نظریه‌پردازان مختلف در مورد اهمیت آن و آسیب‌های جبران ناشدنی این دوره تأکید داشته‌اند (Rogers et al., 2023). تجارب آسیب‌زای دوران کودکی معمولاً به آسیب‌های روانی و جسمی متحمل شده در دوران کودکی اشاره دارد که در اشکال مختلف اتفاق می‌افتد، از جمله سوءاستفاده جنسی، جسمی، هیجانی، غفلت هیجانی و غفلت جسمانی (Stagaki et al., 2022). سوءاستفاده هیجانی شامل سوءاستفاده کلامی، طرد، تهدید و ارباب، ترک و در دسترس نبودن روان‌شناختی است. سوءاستفاده جسمی شامل تنبیه‌های شدید و سخت است. سوءاستفاده جنسی نیز شامل زنا با محارم، تجاوز، مواجهه ساختن با فعالیت‌های جنسی است. غفلت نیز محدوده‌ای وسیع از والدگری و مراقبت نابسند نظیر فراهم نساختن غذای کافی، لباس، سرپناه، مراقبت پزشکی و آموزش را شامل می‌شود (Rogers et al., 2023). این تجارب در شکل‌گیری بسیاری از مشکلات و الگوهای شناختی، هیجانی و رفتاری دخیل هستند (Bunting et al., 2023). بررسی مطالعات پیشین دلالت بر این دارد که تجارب آسیب‌زا در دوران کودکی می‌تواند زمینه‌ساز آسیب‌های روان‌شناختی همچون افسردگی، سوءمصرف الکل و مواد مخدر و افکار خودکشی شود (Rogers et al., 2023). نتایج پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که تجارب آسیب‌زای دوران کودکی افکار خودکشی را پیش‌بینی می‌کند (Hashmati et al., 2023 , Stagaki et al., 2022; Bunting et al., 2023).

یکی دیگر از عواملی که در افکار خودکشی مؤثر است سبک‌های اسنادی است. سبک‌های اسنادی، شیوه‌ای است که به‌وسیله آن افراد تلاش می‌کنند تا علل پایدار و زیربنایی رفتار خود . دیگران و دلایلی که افراد به شیوه‌های معین عمل می‌کنند را درک کنند و به تبیین‌هایی که افراد در مورد علت رویدادهای مثبت و منفی برحسب پایداری، کلیت و درونی بودن ارائه می‌دهند، اشاره دارد (Khameneh et al., 2023). سبک‌های اسنادی دو نوع رویداد را در برمی‌گیرند: الف) رویدادهای مثبت و ب) رویدادهای منفی. سبک اسنادی منفی منجر به درماندگی و کاهش انگیزه و تلاش در فرد می‌شود و سبک اسنادی مثبت، به فرد امید و انگیزه بیشتر برای تلاش و موفقیت می‌دهد. اسناد به پیش‌بینی و کنترل رویدادها کمک می‌کنند، احساسات، نگرش‌ها و رفتار ما را توضیح می‌دهند و نه تنها بر نگرش‌ها، بلکه بر عملکرد آینده فرد نیز تأثیر می‌گذارند؛ بنابراین سبک‌های اسنادی نقش مهمی در پاسخ به رویدادهای استرس‌زا دارند (Abdi et al., 2023). در این راستا نتایج برخی پژوهش‌ها نشان داده که بین افکار خودکشی و سبک اسنادی مثبت رابطه منفی و معنادار و از سوی دیگر بین سبک اسناد مثبت با افکار خودکشی نیز رابطه منفی و معنادار وجود دارد. (Shapiro et al., 2022; Khameneh et al., 2023; Abdi et al., 2023).

¹.Suicide².traumatic childhood experiences

علاوه بر عوامل ذکر شده می‌توان شرم درونی شده^۱ را نیز با افکار خودکشی مرتبط دانست. شرم یکی از مهم‌ترین احساسات خودآگاهانه است که تأثیر بسزایی بر احساس خود، بهزیستی و آسیب‌پذیری فرد در برابر انواع اختلالات روانی دارد (Abbasi Abrazgeh et al., 2022). احساس شرم یک هیجان به‌شدت دردناک است که با کوچک شدن، خوار شدن، بی‌ارزشی یا ناتوانی و خصومت درونی همراه است (Lin et al., 2022). اگرچه در مورد تعریف شرم توافق وجود ندارد؛ اما اغلب دو مؤلفه را برای آن در نظر می‌گیرند. در مؤلفه اول (شرم درونی) توجه، متمرکز بر خود است و فرد خود را به‌صورت بی‌کفایت، معیوب یا بد احساس و ارزیابی می‌کند. مؤلفه دوم (شرم بیرونی) مربوط به افکار و احساساتی است مبنی بر اینکه فرد در ذهن دیگران چگونه به نظر می‌رسد. در این نوع شرم قانون توجه فرد بر این است که در ذهن دیگران در مورد او چه می‌گذرد (Taylor-Jones et al., 2023). نتایج پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که شرم درونی وقوع رفتارهای آسیب‌به خود و افکار خودکشی را پیش‌بینی می‌کند (Abbasi Abrazgeh, Schneider et al., 2022; Lin et al., 2022; Taylor-Jones et al., 2023; et al., 2022).

بر اساس پیشینه ذکر شده و با علم به این مسئله که دانشجویان، سازندگان آینده کشور هستند و سلامت روان آن‌ها بسیار حائز اهمیت است و مشکلات روانی در تحصیل دانشجویان منجر به افت تحصیلی و نیروی کار ماهر و هدر دادن وقت دانشجویان و یأس آن‌ها می‌شود، از این‌رو، توجه به این معضل بسیار حائز اهمیت است. به رغم اهمیت موضوع، پژوهش کمی به ویژه در ایران در این زمینه و با ابعادی که در این طرح مطرح شده، صورت گرفته است، بنابراین نتایج این طرح می‌تواند از نوآوری برخوردار باشد. از آنجا که تاکنون پژوهشی با عنوان نقش تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده در پیش‌بینی افکار خودکشی دانشجویان صورت نگرفته است، این پژوهش قصد دارد مدلی نوآورانه برای افکار خودکشی دانشجویان با تأکید بر این عوامل ارائه دهد.

روش

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-همبستگی از نوع پیش‌بینی بود که در آن متغیرهای تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده به‌عنوان متغیرهای پیش‌بین و افکار خودکشی به‌عنوان متغیر ملاک مورد مطالعه قرار گرفتند. جامعه آماری پژوهش، شامل دانشجویان دانشگاه تبریز در نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ به تعداد تقریبی ۲۴۰۰۰ نفر بودند که از این تعداد ۳۷۶ نفر با استفاده از جدول مورگان به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به‌عنوان نمونه مورد مطالعه انتخاب شدند. بدین شیوه که ابتدا از کل دانشکده‌های دانشگاه تبریز به تصادف ۵ دانشکده و از هر دانشکده ۳ کلاس انتخاب و کلیه دانشجویان حاضر در کلاس‌ها به عنوان نمونه‌ی نهایی در نظر گرفته شدند و پرسشنامه‌ها را تکمیل نمودند. دامنه سنی ۱۸ الی ۳۴ سال (اوایل بزرگسالی)، عدم سابقه تجربه تروما در طول شش ماه گذشته (تجربه سوگ و خسونت) و عدم مصرف داروهای روان‌پزشکی در طول شش ماه گذشته به‌عنوان معیارهای ورود در نظر گرفته شد. همچنین عدم پاسخ به حداقل ۱۰ درصد سؤالات کل پرسشنامه‌ها به‌عنوان معیار خروج در نظر گرفته شد. رضایت از شرکت در پژوهش، محرمانه نگه‌داشتن اطلاعات شرکت‌کنندگان در پژوهش و امکان خروج از پژوهش حین پاسخگویی به پرسشنامه‌های پژوهش از جمله ملاحظه‌های اخلاقی پژوهش بود. برای تحلیل داده‌ها علاوه بر آزمون همبستگی پیرسون، از آزمون رگرسیون چندگانه به روش هم‌زمان استفاده شد. تمامی تحلیل‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۷ صورت گرفت. به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های استاندارد استفاده شد که در ادامه به شرح هر یک پرداخته شده است.

ابزار سنجش

مقیاس افکار خودکشی بک (BSSI): این مقیاس توسط Beck (۱۹۷۹) برای سنجش میزان خودکشی افراد ساخته شد که یک تخمین عددی از شدت افکار و تمایلات خودکشی را ارائه می‌دهد. این مقیاس شامل ۱۹ آیتم است که بالینگر در یک طیف سه‌درجه‌ای از ۰ (کمترین شدت) تا ۲ (بیشترین شدت) آن‌ها را رتبه‌بندی می‌کند. حداقل نمره (۰)، حداکثر امتیاز (۳۸) و نمره بالا به معنای تمایل زیاد فرد به خودکشی است. پایایی این مقیاس توسط سازندگان آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ تا ۰/۹۷ و با استفاده از روش باز آزمایی بعد از چهار هفته ۰/۵۴ به‌دست آمده است. همچنین روایی سازه این مقیاس برابر ۰/۷۶ به‌دست آمده که نشانگر مطلوب بودن این روایی است (Beck & Steer., 1988). در ایران نیز پژوهش Anisi et al (۲۰۰۴) نشان داد که این مقیاس با زیر مقیاس افسردگی آزمون گلدبرگ ۰/۷۶

¹ internalized shame

² the Beck Scale for Suicide Ideation

همبستگی داشت که حاکی از تأیید روایی همگرایی این مقیاس است. همچنین پایایی مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر ۰/۹۵ و روش دونیمه ۰/۷۵ به دست آمد (Anisi et al., 2004). همچنین در پژوهش حاضر میزان آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۷۵ بدست آمد.

فرم کوتاه پرسشنامه ترومای کودکی (CTQ-SF): این پرسشنامه به منظور ارزیابی ترومای کودکی توسط Bernstein et al (۲۰۰۳) ساخته شد است و ۲۸ گویه دارد. این پرسشنامه پنج مؤلفه از آسیب ها و بدرفتاری های دوران کودکی را که شامل سوءاستفاده جسمی، سوءاستفاده عاطفی، سوءاستفاده جنسی، غفلت جسمی و عاطفی می شود را مورد ارزیابی قرار می دهد. از شرکت کنندگان خواسته می شود تا فراوانی بدرفتاری های دوران کودکی توسط والدین را بر روی یک طیف ۵ درجه ای لیکرت درجه بندی کنند. دامنه نمرات برای هر یک از زیر مقیاس ها ۵ تا ۲۵ و برای کل پرسشنامه ۲۵ تا ۱۲۵ است. نمرات بالا در پرسشنامه نشان دهنده تروما یا آسیب بیشتر و نمرات کمتر نشانه آسیب یا ترومای دوران کودکی کمتر است. ضریب آلفای کرونباخ این نظرسنجی برای گروهی از جوانان در رابطه با ابعاد آزار عاطفی، آزار جسمی اعمال می شود؛ و آزار جنسی به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۷ و ۰/۸۶، ۰/۸۹، ۰/۷۸ است. علاوه بر این، اعتبار هم زمان آن با رتبه بندی درمانگران از میزان ترومای دوران کودکی از ۰/۵۹ تا ۰/۷۸ گزارش شده است (Bernstein et al., 2003). Garrusi et al (۲۰۰۹) این پرسشنامه را در نمونه ایرانی بررسی کردند و پایایی نمره کل و خرده مقیاس ها را با استفاده از آلفای کرونباخ را بالاتر از ۰/۷۰ و روایی واگرایی پرسشنامه را با پرسشنامه سلامت عمومی با مقدار ضریب همبستگی بالاتر از ۰/۳۲ گزارش کردند. در پژوهش حاضر میزان آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۷۶ بدست آمد.

پرسشنامه سبک اسنادی (ASQ): این پرسشنامه یک مقیاس خود سنجی است که توسط پیترسون^۳ و همکاران (۱۹۸۲) برای اندازه گیری توضیحات و اسنادها افراد در مورد رویدادهای غیرقابل کنترل تهیه شد. این پرسشنامه شامل ۴۸ موقعیت فرضی است که تفاوت های فردی را در گرایش افراد به نسبت دادن علل رخدادهای خوشایند و ناخوشایند به عوامل پایدار و ناپایدار، درونی و بیرونی و عوامل عمومی و خاص نمره می دهد. پیترسون و همکاران (۱۹۸۲) پایایی این مقیاس را از طریق ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۹ و ۰/۹۰ برای ابعاد درونی - بیرونی، پایدار - ناپایدار و عمومی - اختصاصی گزارش کردند. Smith et al (۲۰۰۰) ضریب اعتبار ۰/۱۶ برای رویدادهای مثبت، برای رویدادهای منفی ۰/۴۶ و برای کل آزمون ۰/۴۷ گزارش کردند. همچنین Rajabi et al (۲۰۰۵) ضریب آلفای کرونباخ برای سبک اسنادی مثبت ۰/۳۷ (۰/۶۸)، برای سبک اسنادی منفی ۰/۶۲ و برای کل آزمون ۰/۶۶ گزارش کرده اند. در پژوهش حاضر، میزان پایایی برای سبک اسنادی مثبت و سبک اسنادی منفی به ترتیب برابر با ۰/۷۲ و ۰/۷۰ به دست آمد.

مقیاس شرم درونی شده (ISS): این مقیاس توسط Cook (۱۹۹۳) طراحی شده و از ۳۰ گویه تشکیل شده است. این مقیاس دارای دو جزء کمرویی^۵ و اعتماد به نفس^۶ است. روش پاسخگویی به این مقیاس بر اساس مقیاس لیکرت پنج درجه ای است. نمره بالا از این مقیاس نشان دهنده احساس بی ارزشی، بی کفایتی، حقارت، پوچی و تنهایی است. نمره پایین نشان دهنده اعتماد به نفس بالاست. Cook (۱۹۹۳) ضریب پایایی آلفای کرونباخ زیر مقیاس های کمرویی و عزت نفس را به ترتیب ۰/۹۴ و ۰/۹۰ گزارش کرد. در مطالعه Rajabi & Abbasi (۲۰۱۰) ضرایب پایایی آلفای کرونباخ مقیاس شرم درونی شده برای مردان ۰/۹۰ و برای زنان ۰/۹۱ گزارش شده است. در این پژوهش ضریب پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۱ به دست آمد.

یافته ها

این پژوهش بر روی ۳۷۶ نفر دانشجو با میانگین سنی ۲۴/۴ انجام شد که از این تعداد ۲۱۱ نفر (۶۰/۲۹ درصد) زن و ۱۶۵ نفر (۳۹/۷۱ درصد) مرد بودند. از نظر سطح تحصیلات ۲۰۴ نفر (۵۹/۱۸ درصد) مقطع کارشناسی و ۱۴۱ نفر (۳۳/۰۵ درصد) مقطع کارشناسی ارشد و ۳۳ نفر (۷/۷۵ درصد) مقطع مشغول تحصیل دکتری بودند. ۱۴۲ نفر (۳۸/۹۳ درصد) از دانشکده علوم انسانی، ۱۵۱ نفر (۴۰/۲۳ درصد) از دانشکده فنی مهندسی و ۸۵ نفر (۲۰/۹۳ درصد) از دانشکده کشاورزی بودند. در جدول ۱ اطلاعات توصیفی متغیرها و روابط بین آنها گزارش شده است.

جدول ۱. شاخص های توصیفی متغیرهای مورد مطالعه

^۱ Childhood Trauma Questionnaire-Short Form

^۲ Attribution Style Questionnaire

^۳ Peterson

^۴ Internalized shame scale

^۵ Shyness

^۶ self-confidence

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کشیدگی	کجی
سوءاستفاده هیجانی	۱۱/۴۳	۴/۷۸	۰/۵۷	۰/۱۱
سوءاستفاده جسمانی	۸/۱۳	۳/۵۱	۰/۳۸	۰/۷۷
سوءاستفاده جنسی	۷/۴۴	۵/۹۱	۰/۳۸	-۰/۳۹
غفلت هیجانی	۱۷/۴	۴/۷۹	۱/۱۷	۱/۷۳
غفلت جسمانی	۱۳/۳	۳/۳۶	-۱/۵۴	۱/۰۷
سبک اسنادی مثبت	۲۶/۵	۳/۱۱	۰/۳۱	-۰/۲۸
سبک اسنادی منفی	۱۳/۴	۴/۳	۱/۰۷	۱/۶۳
شرم درونی شده	۱۴/۱	۴/۷	۱/۱۷	۱/۷۳

جدول ۱ نشان می‌دهد میزان پراکندگی متغیرهای مورد مطالعه به‌طور نسبی در حد مطلوب است و بیشترین میانگین مربوط به سوءاستفاده جنسی (۷/۴۴) و کمترین میانگین مربوط به شرم درونی شده (۱۴/۱) است. با توجه به اینکه مقادیر چولگی و کشیدگی داده‌ها بین ۲+ و ۲- است داده‌ها در سطح ۰/۰۵ از توزیع پهن‌جار برخوردارند.

جدول ۲. ماتریس همبستگی بین تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده با افکار خودکشی

متغیرهای پژوهش	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
افکار خودکشی	۱								
سوءاستفاده هیجانی	**۶۸/۰	۱							
سوءاستفاده جسمانی	**۵۸/۰	**۷۰/۰	۱						
سوءاستفاده جنسی	**۶۲/۰	**۶۸/۰	**۵۲/۰	۱					
غفلت هیجانی	**۴۱/۰	**۵۶/۰	**۷۴/۰	**۵۷/۰	۱				
غفلت جسمانی	**۶۳/۰	**۶۲/۰	**۷۴/۰	**۷۴/۰	**۵۹/۰	۱			
سبک اسنادی مثبت	**۵۷/۰-	**۷۰/۰-	**۷۶/۰-	**۷۳/۰-	**۷۱/۰-	**۷۵/۰-	۱		
سبک اسنادی منفی	**۶۲/۰	**۵۸/۰	**۳۵/۰	**۴۶/۰	**۲۲/۰	**۵۷/۰	**۲۴/۰	۱	
شرم درونی شده	**۶۷/۰	**۴۹/۰	**۳۲/۰	**۳۷/۰	**۲۸/۰	**۵۱/۰	**۲۳/۰	**۶۲/۰	۱

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که بین سوءاستفاده هیجانی، سوءاستفاده جسمانی، سوءاستفاده جنسی، غفلت هیجانی، غفلت جسمانی، سبک اسنادی منفی و شرم درونی شده با افکار خودکشی، همبستگی مثبت و معنی‌دار و بین سبک اسنادی مثبت با افکار خودکشی، همبستگی منفی و معنی‌دار وجود دارد ($P < 0.01$). برای بررسی نقش پیش‌بینی کننده تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده بر افکار خودکشی از روش تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج تحلیل در جدول ۳ آمده است قبل از اجرای رگرسیون، پیش‌فرض‌های مربوط به آن مانند نرمال بودن توزیع داده‌ها، استقلال خطاها، هم خطی و چندخطی بودن بررسی شد. به منظور استقلال خطاها از آزمون دوربین واتسون استفاده شد، نتایج نشان داد مقدار آماره دوربین واتسون ۱/۶ بدست آمده است، بنابراین استقلال خطاها پذیرفته می‌شود. برای بررسی هم خطی از آزمون تلرانس استفاده شد که مقدار آماره تلرانس بزرگتر از ۰/۵۰ است بنابراین هم خطی برقرار نیست. برای بررسی چندخطی بودن از آزمون vif استفاده شد که مقدار آماره‌ی آن کوچک‌تر از ۱۰ به دست آمد، بنابراین چندخطی وجود ندارد. نهایتاً برای نرمال بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد، نتایج نشان داد که P بزرگتر از ۰/۵۰ است در نتیجه داده‌ها نرمال است.

جدول ۳. آزمون رگرسیون جهت پیش‌بینی افکار خودکشی بر اساس تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده

متغیر پیش‌بین	R	R ²	خطای استاندارد	F	سطح معنی‌داری	b	خطای استاندارد	Beta	T	سطح معنی‌داری
	۰/۵۹	۰/۳۵	۲/۵۲	۳۷/۹۱	۰/۰۱					

سوءاستفاده	۰/۱۹	۰/۰۲	۰/۲۲	۶/۶۵	۰/۰۰۱
هیجانی					
سوءاستفاده	۰/۵۷	۰/۰۲	۰/۲۵	۵/۷۳	۰/۰۰۱
جسمانی					
سوءاستفاده جنسی	۰/۹۹	۰/۳۳	۰/۲۰	۲/۵۸	۰/۰۰۱
غفلت هیجانی	۱/۷۵	۰/۴۶	۰/۳۰	۰/۳۲	۰/۰۰۱
غفلت جسمانی	۰/۸۹	۰/۲۳	۰/۲۱	۲/۴۸	۰/۰۰۱
سبک اسنادی	-۰/۵۵	-۰/۴۷	-۰/۱۵	۳/۲۱	۰/۰۰۲
مثبت					
سبک اسنادی	۰/۴۱	۰/۰۲	۰/۱۴	۳/۳۱	۰/۰۰۵
منفی					
شرم درونی شده	۱/۰۴	۰/۰۲	۰/۳۹	۸/۲۰	۰/۰۰۵

با توجه به نتایج جدول ۳، ضریب همبستگی چندگانه بین متغیر مستقل و متغیر وابسته برابر با ۰/۵۹ است. همچنین مقدار ضریب تعیین (مجذور R) برابر با ۰/۳۵ است که نشان دهنده میزان تبیین واریانس و تغییرات افکار خودکشی بر اساس تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده است. همچنین جدول ۳ نشان می‌دهد که تجارب آسیب‌زای دوران کودکی (سوءاستفاده هیجانی ۰/۲۲، سوءاستفاده جسمانی ۰/۲۵، سوءاستفاده جنسی ۰/۲۰، غفلت هیجانی ۰/۳۰ و غفلت جسمانی ۰/۲۱)، سبک اسنادی مثبت (۰/۱۵-)، سبک اسنادی منفی (۰/۱۴) و شرم درونی شده (۰/۲۴) از افکار خودکشی را تبیین می‌کنند.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر باهدف تعیین نقش تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده در پیش‌بینی افکار خودکشی در دانشجویان انجام شد. نتایج نشان داد که بین تجارب آسیب‌زای دوران کودکی (آزار عاطفی، آزار جنسی، آزار فیزیکی، غفلت عاطفی، غفلت جسمی)، سبک اسنادی منفی و شرم درونی با افکار خودکشی، همبستگی مثبت و معنی‌دار و بین سبک اسنادی مثبت با افکار خودکشی، همبستگی منفی و معنی‌دار وجود دارد. نخستین یافته پژوهش همسو با نتایج پژوهش‌های (Stagaki et al., 2022, Hashmati et al., 2023) نشان داد که تجارب آسیب‌زای دوران کودکی (آزار عاطفی، آزار جنسی، آزار فیزیکی، غفلت عاطفی، غفلت جسمی) قادرند افکار خودکشی دانشجویان را به‌طور معناداری پیش‌بینی و تبیین کنند. در تبیین این یافته می‌توان گفت که از منظر روانشناسی رشد، تجربیات اجتماعی اولیه مانند دل‌بستگی با مراقبان، روابط با همسالان، معلمان و خانواده، همراه با احساس مثبت از خود، پایه و اساس ادغام این تجارب اجتماعی را در روابط سالم آینده فراهم می‌کند (Bunting et al., 2023)؛ اما هنگامی که کودک مورد بدرفتاری به‌ویژه از سوی والدین قرار می‌گیرد، این احساس در او ایجاد می‌شود که دنیا مکان امنی نیست و نمی‌توان به دیگران اعتماد کرد و نداشتن اطمینان و اعتماد در ایجاد یا تداوم ارتباط با دیگران اختلال ایجاد می‌کند (Bunting et al., 2023). علاوه بر این، از دیدگاه Stagaki et al. (2022)، تجارب آسیب‌زا در دوران کودکی منجر به ایجاد طرح‌واره‌های ناسازگاری می‌شوند که از الگوها یا مضامین عمیق و فراگیر هستند که شامل خاطرات، عواطف، شناخت‌ها و احساسات بدنی در دوران کودکی یا نوجوانی‌اند. این طرح‌واره‌های ناکارآمد درباره خود یا دیگران در طول زندگی ادامه می‌یابند و به‌شدت تحت تأثیر بدرفتاری با کودکان قرار می‌گیرند و می‌تواند قربانیان بدرفتاری را به سمت راه‌های نابهنجاری در طول رشد هدایت کند و این راه‌ها نیز درنهایت به افکار خودکشی در بزرگسالی ختم می‌شوند (Stagaki et al., 2022). نظریه روان‌پویشی نیز چهارچوبی مناسب در جهت تبیین یافته به‌دست‌آمده است. کودک بعد از تجارب آسیب‌زا و تجربه درد و غم عمیق هیجانی، خشم و پارانگاری نسبت به مراقب اولیه خود (و مراقب قابل‌اعتماد در موارد آزار جنسی) احساس می‌کند. بعد از احساس خشم به موضوع عشق، احساس گناه شدیدی در کودک ایجاد می‌شود که برای محافظت از بقای خود و موضوع عشق خود، آن خشم را به‌سوی خودش با خودتنبیه‌گری و افکار خودکشی برمی‌گرداند. همچنین تجارب آسیب‌زای دوران کودکی تجربیاتی فراتر از توانایی‌های هیجانی کودک هستند که بر مغز در حال رشد کودکان و نوجوانان تأثیر مخربی دارند، یکی از این اثرها به وجود آمدن افکار خودکشی است (Stagaki et al., 2022).

یافته دوم پژوهش نشان داد که سبک اسنادی منفی بر افکار خودکشی دانشجویان اثر مثبت داشته و سبک اسنادی مثبت تأثیر منفی بر افکار خودکشی دانشجویان دارد. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهشی (Shapiro et al., Khameneh et al., 2023; Abdi et al., 2023)

(2022; همسو است. در تبیین این نتایج می‌توان گفت اسناد فرآیند پیچیده‌ای است که از طریق آن رفتار دیگران را مشاهده می‌کنیم و سپس می‌کوشیم تا به‌واسطه اطلاعات اساسی به علل زیر بنایی آن رفتارها پی ببریم. افرادی که سبک اسنادی مثبت دارند، اغلب رویدادهای مثبت را به عوامل درونی، کلی و پایدار نسبت می‌دهند و در تنظیم هیجانات موفق‌تر می‌باشند و در نتیجه بهتر می‌توانند افکار خود را کنترل کرده و در تنظیم هیجانات موفق‌ترند و همیشه سعی می‌کنند دنیای اطراف و انسان‌های آن را زیبا ببینند، آن‌ها به همه‌چیز و همه‌کس احترام می‌گذارند و سعی کنند بیشترین استفاده را از تمامی امکانات موجود ببرند. این افراد هرگز به این فکر نمی‌کنند که خودکشی راهی برای خلاص شدن از زندگی است، بلکه سعی می‌کنند در اجتماع و در محیط همسالان و خانواده و با تعامل با آن‌ها مشکلات خود را حل کنند (Khameneh et al., 2023). از سوی دیگر افراد با سبک اسناد منفی در ارزیابی رفتار خود وجود مشکلات را ناشی از عدم توانایی در حل آن می‌دانند و آن مشکل را بسیار بزرگ جلوه می‌دهند خود را مقصر وجود آن می‌دانند و بیشتر در دنیای خود به سر می‌برند و سعی می‌کنند خود را از اجتماع و محیط جدا کنند و آن‌ها را برای خودآزار دهند جلوه می‌دهند. در نتیجه همیشه در این محیط‌ها با استرس و اضطراب بالا وارد می‌شوند که این عوامل در تقویت افکار خودکشی مؤثر است (Abdi et al., 2023).

یافته سوم پژوهش نشان داد که شرم درونی شده، افکار خودکشی را به‌صورت مثبت و معناداری پیش‌بینی می‌کند. این یافته پژوهشی با نتایج پژوهشی (Taylor-Jones et al., 2023؛ Lin et al., 2022؛ Schneider et al., 2022؛ Abbasi Abrazgeh et al., 2022) همسو است. در تبیین این یافته‌ها می‌توان بیان کرد با توجه به اینکه شرم درونی شده با ایجاد مشکلات روانی مختلفی مانند کاهش عزت‌نفس و افزایش استرس مرتبط با بی‌حرمتی همراه است، کاهش عزت‌نفس باعث می‌شود افراد در مواجهه با مشکلات زندگی، خود را ضعیف‌تر از آنچه که واقعاً هستند ببینند و در نتیجه به‌جای حل مشکل، به خودکشی فکر می‌کنند (Schneider et al., 2022). علاوه بر این، این افراد ممکن است ناخودآگاه افکار خودکشی داشته باشند تا از احساس دردناک شرم فرار کرده و با احساس ناامیدی کنار بیایند و کنترل زندگی را دوباره به دست آورند (Abbasi Abrazgeh et al., 2022).

در مجموع نتایج این پژوهش نشان داد که تجارب آسیب‌زای دوران کودکی، سبک‌های اسنادی و شرم درونی شده قادرند افکار خودکشی دانشجویان را پیش‌بینی کنند. در این رابطه، مشاوران و متخصصان روان، مسئولیت سنگینی بر عهده دارند آنان می‌توانند با شناسایی دانشجویان در معرض خطر و با استفاده از غربالگری و به‌کارگیری تخصص خود جهت مشاوره دانشجویان در معرض خطر، در رابطه با کاهش افکار خودکشی در این قشر، کمک شایانی نمایند.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به استفاده از ابزارهای خود گزارش دهی برای گردآوری اطلاعات، روش همبستگی که امکان بررسی رابطه علی را سلب می‌نماید و نیز عدم کنترل جنسیت اشاره کرد. جهت کاربست یافته‌ها پیشنهاد می‌شود در جهت ارتقاء سلامت روان دانشجویان، تأثیر متغیرهای پیش‌بین در طراحی مداخلات و برنامه‌های پیشگیرانه ادغام و در پژوهش‌های آتی برای تعیین اثربخشی دقیق متغیرهای پیش‌بین در متغیر ملاک یعنی بروز افکار خودکشی، از طرح‌های آزمایشی و پیگیری استفاده شود. به‌علاوه، پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده کارآزمایی‌های بالینی برای طراحی الگوهای مناسب مداخله موردتوجه پژوهشگران قرار گیرد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده ها

داده ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است

References

- Abbasi Abrazgeh, Mozghan, Zargham Hajbi, Majid and Aghayousfi, Alireza (2022). The role of impulse control, rumination, and internalized shame in predicting the tendency to suicidal thoughts in adolescents referred to transient harm reduction centers in Tehran. *Development of Psychology*, 11 (9): 154-145. : DOI:10.1001.1.2383353.1401.11.9.15.8
- Abdi, Arzu and Sohrabi, Faezeh (2023). The effect of documentary styles and cognitive errors on suicidal tendencies among educated youth aged 20 to 35 referring to mental health centers. *Knowledge and Research in Applied Psychology*, 24(1), 68-79. <https://doi.org/10.30486/jsrp.2021.1914660.2708>
- Anisi, Jafar, Fathi Ashtiani, Ali, Salimi, Seyed Hossein and Ahmadi Nodeh, Khodabakhsh (2004). Assessing the validity and reliability of the Beck Suicidal Ideation Scale (BSSI) in soldiers. *Journal of Military Medicine*, 7(1), 33-37. <https://www.sid.ir/paper/62015/fa>
- Beck AT, WARD CH, MENDELSON M, MOCK J, ERBAUGH J. An inventory for measuring depression. *Arch Gen Psychiatry*. 1961 Jun;4:561-71. doi: 10.1001/archpsyc.1961.01710120031004
- Beck AT, Steer RA, Ranieri WF. Scale for Suicidal Ideation: psychometric properties of a self-report version. *Journal of Clinical Psychology*. 1988; 44(4): 499-505. [https://doi.org/10.1002/1097-4679\(198807\)44:4<499::AIDJCLP2270440404<3.0.CO;2-6](https://doi.org/10.1002/1097-4679(198807)44:4<499::AIDJCLP2270440404<3.0.CO;2-6)
- Bernstein DP, Stein JA, Newcomb MD, Walker E, Pogge D, Ahluvalia T, Stokes J, Handelsman L, Medrano M, Desmond D, Zule W. Development and validation of a brief screening version of the Childhood Trauma Questionnaire. *Child abuse & neglect*. 2003 Feb 1; 27(2):169-90. DOI:10.1016/S0145-2134(02)00541-0
- Bunting L, McCartan C, Davidson G, Grant A, Mulholland C, Schubotz D, Hamill R, McBride O, Murphy J, Nolan E, Shevlin M. The influence of adverse and positive childhood experiences on young people's mental health and experiences of self-harm and suicidal ideation. *Child Abuse Negl*. 2023 Jun;140:106159. DOI: 10.1016/j.chiabu.2023.106159
- Cook, D. R. (1993). *Internalized shame scale manual*. Menomonee, WI: Channel Press.
- Dibiasi, E, Kang, J, & Docherty, A. R. (2021). Genetic contributions to suicidal thoughts and behaviors. *Psychological medicine*, 51(13), 2148-2155. DOI: 10.1017/S0033291721001720.
- Garrusi, B, & Nakhaee, N. (2009). Validity and Reliability of a Persian Version of the Childhood Trauma Questionnaire. *Psychological Reports*, 104(2), 509-516. <https://doi.org/10.2466/PRO.104.2.509-516>.
- Hashmati, Rasool, Bayrami, Mansour and Nowrozi, Hossein (2023). The role of the lived experience of trauma in childhood and self-destruction on suicidal ideation: the mediating effect of emotional suppression. *New Psychological Research Quarterly*, 18(69), 118-121. DOI:10.1001.1.27173852.1402.18.69.5.8
- Hashmati, A., Khakpour, S., Kothari, Z., Mohammad Y., M. and Zenouzian, S. (2019). Prevalence of suicide among students of Zanzan University of Medical Sciences. *Behavioral Science Research*, 17(1), 35-43. files/site1/rds_journals/219/article-219-2431505.pdf.
- Khameneh, Zahra & Hajebi, Majid & Jalali, Mohammad. (2023). Development of a suicidal tendency model in borderline personality disorder patients based on perceived burden and suicidal acquisition capacity through pessimistic attribution style. *Journal of Adolescent and Youth Psychological Studies*. 4. 99-109. DOI:10.61838/kman.jayps.4.9.11

- Leboyer, M, Godin, O, Llorca, P, & Aubin, V. (2022). Key findings on bipolar disorders from the longitudinal Fonda Mental Advanced Center of Expertise-Bipolar Disorder (FACE-BD) cohort. *Journal of Affective Disorders*, 307(15), 149-156. DOI: 10.1016/j.jad.2022.03.053.
- Lin, Yu-Chin & Wee, Janelle & Marks, Rocky & O'Connell, Katherine & Hassler, Molly & Law, Keyne. (2022). Shame-proneness and suicidal ideation: The roles of depressive and anger rumination. *Journal of Affective Disorders Reports*. 7. 100303. DOI:10.1016/j.jadr.2021.100303
- Mousavi, Mehssa, Abul Qasimi, Abbas, Hajlo, Nader and Atadakht, Akbar (2022). Prediction of suicidal thoughts of depressed patients based on sense of coherence, brain-behavioral systems and attributional styles. *Clinical Psychology Studies*, 12(48), 109-135. <https://doi.org/10.22054/jcps.2023.60895.2577>
- Rajabi, Gholamreza and Abbasi, Qadrat Elah (2010). Investigating the relationship between self-criticism, social anxiety and fear of failure with internalized shame in students. *Educational and Psychological Studies*, 1(2), 171-182. <https://sid.ir/paper/204946/fa>
- Rogers, C. J, Forster, M, Sussman, S, Steinberg, J, Barrington-Trimis, J. L, Grigsby, T. J, & Unger, J. B. (2023). The impact of childhood trauma on problematic alcohol and drug use trajectories and the moderating role of social support. The mediating role of social support in the relationship between traumatic childhood experiences and Instagram addiction... support. *International journal of environmental research and public health*, 20(4), 2829. <https://doi.org/10.3390/ijerph20042829>
- Schneider BH, Sanz Martinez Y, Koller SH, et al. Hopelessness and shame in relation to suicide attempts by Cuban adolescents. *Transcultural Psychiatry*. 2022;59(1):28-36. doi:10.1177/1363461520963924
- Shapiro, L, Kennedy, K, Dimick, M, Benjamin, I. (2022). Elevated atherogenic lipid profile in youth with bipolar disorder during euthymia and hypomanic/mixed but not depressive states. *Journal of Psychosomatic Research*, 156(5), 76-84. DOI: 10.1016/j.jpsychores.2022.110763.
- Smith, B, Hall, H. & Woolcock-Henry, C. (2000). The Effects of Gender and Years of Teaching Experience on Explanatory Style of Secondary Vocational Teachers. *Journal of Vocational Education Research*, 25(1), 19-23. Doi:10.5328/JVER25.1.24
- Stagaki, Maria & Nolte, Tobias & Feigenbaum, Janet & King-Casas, Brooks & Lohrenz, Terry & Fonagy, Peter & Montague, Pendleton. (2022). The mediating role of attachment and mentalising in the relationship between childhood maltreatment, self-harm and suicidality. *Child Abuse & Neglect*. 128. 105576. DOI: 10.1016/j.chiabu.2022.105576
- Taylor-Jones (2023) When Shame Becomes Deadly: The Relationship between Suicidality and Shame; a Personal Perspective, *Psychological Perspectives*, 66:2, 155-167, DOI: 10.1080/00332925.2023.2242019

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی